

II
Laura Ertimo
Maria Sann

AI 246
X
1896
TAMM
CONCORDIA RES PARVÆ CRESCUNT
ATENEUM IN
ARVOITUS

Alfred Kordelinin säätiö on tukenut teoksen kirjoittamista
ja Svenska Kulturfonden kuvittamista.
Lisäksi WSOY:n kirjallisuussäätiö ja
Oskar Öflundin säätiö ovat tukeneet sekä
kirjoitus- että kuvitustyötä. Kirjaa on kirjoitettu
Väinö Tannerin säätiön Mazzano Romanon kirjailijakodissa.

Ensimmäinen painos
Teksti © Laura Ertimo, 2025
Kuvitus © Maria Sann, 2025
Teoskokonaisuus © Tekijät ja Tammi, 2025
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
Graafinen suunnittelu: Laura Lyytinen
ISBN 978-952-04-6645-9
Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@tammi.fi

*Laura Ertimo
Maria Sann*

ATENEUMIN ARVOITUS

TAMMI
Helsinki

PROLOGI

Pietu on pohdiskelija, mutta syyskuun alun museoretkellä ei ollut aikaa haaveiluun. Kun sekä Samin puhelin että kokonainen Anna katosivat, oli pakko toimia. Jälkeenpäin voi kuitenkin sanoa, että päivä oli järjetön ja silti todellisempi kuin tuhat tavallista koulupäivää.

Irrallaan luetellen yksityiskohdat ovat outoja: Patsaat ja taulut eivät yleensä puhu. Ateneumissa ei voi pudota oviaukosta työmaalle. Museokäynnit eivät kai oikeasti ole hengenvaarallisia. Joskus homma kuitenkin menee raiteiltaan, kun tapahtumat seuraavat toisiaan riittävän nopealla tahdilla. Jo museoretkeä edeltävänä iltana ilmassa oli jotain outoa, mutta tuskin kukaan vielä hoksasi mahdollista vaaraa.

Elosalaman välähdykset iskivät äänettömästi pilvestä toiseen, joten ei niitä kaupunkioiloissa ehkä moni huomannut. Kukaan ihminen ei nähnyt huuhkajaakaan, kun se lehahti pilvimyrskyn saattelemana Ateneumin taidemuseon katolle.

Se istui huipulle, kaikista ylimpänä kohoavan Pallas Athenen pään viereen. Valot välkkyivät öisellä Rautatientorilla, ja sähköverkossa havaittiin häiriöitä.

Seuraava aamu oli raukea. Se ei osannut päättää, jatkuisiko kesäinen lämpö vielä vai pitäisikö ilmassa jo tuntua ensimmäinen kirpeä näykkäisy. Sininen bussi vaappui lähes itsekseen Rautatientorille. Jokunen ensimmäisen junan tuoma ihminen harppoi torin läpi hartiat lysisssä ja katse katukiveyksessä.

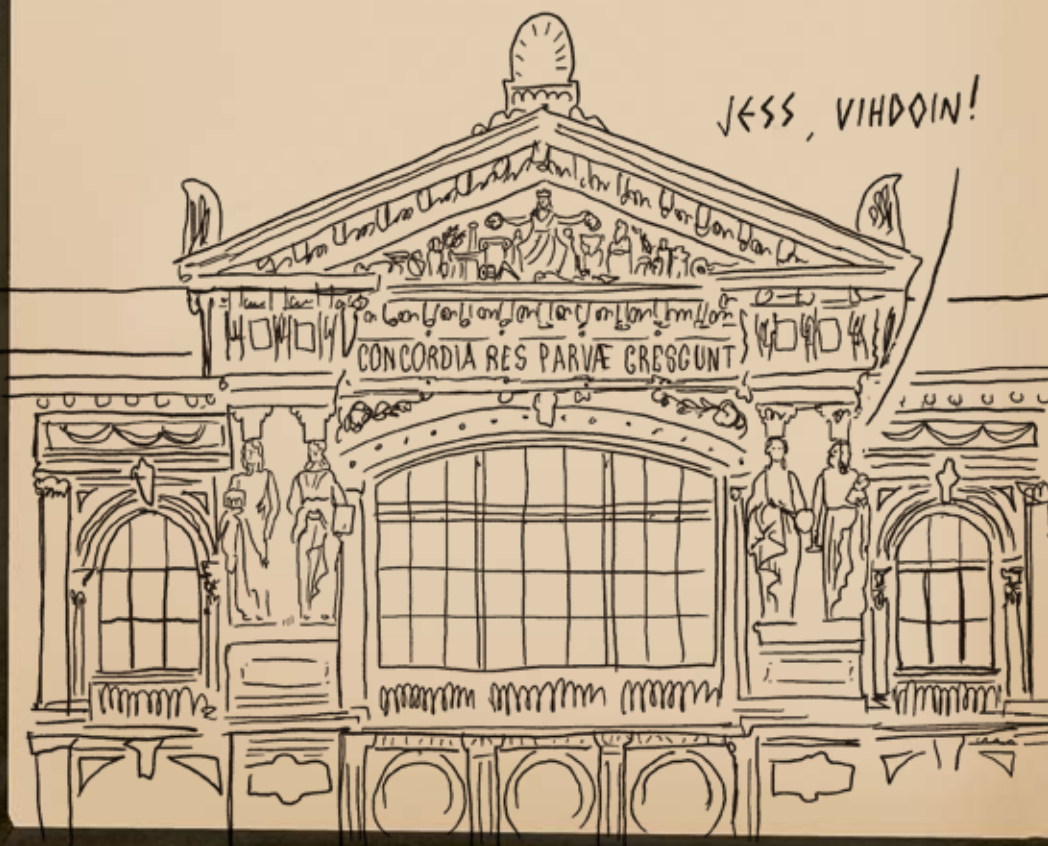
Paniko kukaan merkille julkisivun veistosten outoutta yön ja aamun tunteina? Kuuliko joku keskustelua, jonka tyynen ja arvokkaan näköiset karyatidit kävivät suuren keski-ikkunan ympärillä? Ehkä sillä ei ollut väliä. Kenties tapahtumien oli määrä riistäytyä käsistä.

Jos katsot Ateneumia Rautatien torilta
päin, näet kaksi karyatidia suuren ikkunan
molemmilla puolilla. Päätyn kolmiossa on
seppeleitä kannatteleva taiteen jumalatar,
ja aivan ylimpänä on jumalatar Pallas Athenen
paikka. Mutta hetkinen...

Sehän on tyhjä!

JESS, VIHDOIN!

KUN JOHTAJAKISSA
LÄHTEE LÄTKIMÄÄN,
ON HARMMAIDEN
HIIRULAISTEN VUORO
JUHLIA.

TODELLAKIN. KAUANKO
VIIME KERRASTA
MAHTAA OLLA?

LIIAN
KAUAN.

OLETTEKO NYT
AIVAN VARMOJA?
ENTÄ JOS ATHENE
SAA TIETÄÄ?

AA, ONKO
SUN PAKKO
OLLA
TOLLANEN
NUNNY?

ETKÖ SÄ HALUA
TIETÄÄ, MITEN
NE ON
TALLA
KERTAA
SOTKINEET
JÄRJESTYSTÄ?

JÄLKI ON VÄRMÄSTI
MASENTAVAA. KATSO
MITEN MEIDÄTKIN
ON PIIRRETTY! ME
OLLAAN IHME
MÖHKÄLEITÄ
EIKÄ REALISTISIA
SULOTTARIA.

HA HA NEITI A,
JÄRJESTYKSEN JA
HARMONIAN
ASIALLA JO
VUODESTA NAKKI
JA MÄKKÄRÄ.

OIKEASTI A!
ME OLLAAN LUOMISEN
HENGETTÄRIÄ JA NÄÄ
KUVAT ON LUOVAN TYÖN
TULOSTA, EHDOTUKSIA
SIITÄ MITÄ JA MITEN
ON MAHDOLLISTA
NÄHDÄ.

ELI SINÄ'
TARJOILIT KUVITTAVALLE
IDEAN SIITÄ, ETTÄ
MINULLA ON
TÄMMÖINEN
NENÄ'

HEI, EI AINAKAAN
PÖLTETÄ. ME OLLAAN
VASTUUSSA
TASAPAINOSTA!

EN JAKSA TEIDÄN
IKUISTA VÄÄNTÖÄ.
MUN ON SAATAVA
SIKARI.

EEENPÄ USKO, EIKÖHÄN
SE OLE POMO, JONKA
PÄÄ - HEH HEH - ON
PANTTINA TÄN TÖNÖN
SUHTEEN. ME OLLAAN
TÄÄLLÄ VAIN TÖISSÄ.

ORJATTARINA JOS
MINULTA KYSYTÄÄN...

SEISTÄÄN TÄSSÄ PUOLIPUKEISSA
KESÄT TALVET, EIKÄ KUKAAN EDES
TIEDÄ MEIDÄN
NIMIÄ.

SE ON KYLLÄ
'ÄRSYTTÄVÄÄ'.
NOI RANDOM
ÄIVÄT EIVÄT OLSI
SAANEET TIKKUA
RISTIIN ILMAN
MEITÄ.

RAFABL

PHIDIAS

BRAMANTE

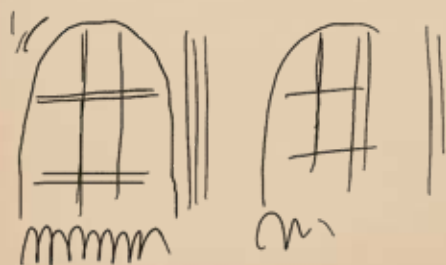
ME OLLAAN HUPIMME ANSAITTU,
KERRAN SADASSA VUODESSA!

MUISTAAKSENI VIIME KERRASTA
ON 50 VUOTTA.

HUUUU, YLÄKERTA - TUUTKO
MUKAAN?

Montkää te
nuoret vain,
minulla on täällä
niin paljon
järjesteltävää.

1

Anna

TIET EROAVAT

Anna vetäytyi museokaupan hyllyjen väliin, kun muu luokka palloili aulassa ja jätti tavaroitaan säilöön. Koululaisryhmä kerääntyi oppaan ympärille sisäpihalla. Korkealla heidän yläpuolellaan oli katto, mutta tuntui kuitenkin vähän siltä kuin olisi ulkona. Kukaan ei tosin virittelisi kirjoja, kortteja ja kaikenlaisia museokaupan tavaroita taivasalle tällä säällä. Ilmassa oli ukkosen uhkaa, se oli kosteudesta samea ja liian kuuma syyskuuksi.

Luokkaretkeä veti sijainen, joka skannaili oppilaita. Anna puolestaan katseli joukkoa hyllyjen suojista. Miksi samalla luokalla olevia sanotaan luokkakavereiksi? Heitä yhdisti ainoastaan rehtorin päähänpisto: nämä tyypit satuivat olemaan Lehtikummun koulun luokalla 6C.

Ensin pisti silmään erittäin intohimoisesti hiusten laatuun ja muotoon keskittyvä ryhmä, jonka keskiössä oli

QueenBee, oikealta nimeltään Bella – QueenBee oli Annan antama salainen lempinimi. QueenBeen porukan jäsenyys vaati sopivan ulkonäön, oikeat harrastukset, oikean musiikkimaun ja ennen kaikkea valmiuden liehitellä kiihkeästi QueenBeetä.

Heidän vastakohtansa olivat therianit, joiden porukkaan kuului myös turreja. Osa uskoi olleensa entisessä elämässä pantteri tai koppakuoriainen, osa pukeutui huvikseen pöröisiin asuihin tai piti kissankorvapantaa kuten Mai tänään Ateneumin aulassa.

Annasta oli periaatteessa kiva, että kaksi niinkin erilaista kaveriporukkaa mahtui samalle luokalle. Kumpienkin piti vain elää niin kuin toisia ei olisi olemassakaan. Anna ei itse tuntenut tarvetta pudotella tassulla tavaroita pöydänreunalta, eivätkä loputtomat skin care -rutiinitkaan vetäneet puoleensa. Hän ei siis hakeutunut sen enempää QueenBeen kuin therianienkaan seuraan.

Luokkaa kansoitti myös ryhmäliikuntaryhmä, joka koostui jalkapalloilijoista. He olivat liigojen ja megaluokan miljardööri-huippupelaajien lumoissa, eikä mieleen ilmeisesti mahtunut yhtään mitään muuta. Porukka kikkaili pallon kanssa välitunnit ja joskus jopa oppitunneilla. Ryhmäliikuntaryhmän kapteenina hääri rinnakkaisluokan Reino, Annan luokalta joukkoon kuuluivat muun muassa kaikesta vitsiä vääntävä Sami ja Kai, joka oli nytkin nenä kiinni pistetaulukossa.

Muuton takia Anna oli aloittanut syyslukukauden pari

päivää muita myöhemmin. Kaikki muut olivat tietysti tunteet toisensa koko kouluajan. Anna oli alkuun arvioinut luokkaa sivusta, kunnes yhdellä välitunnilla Pietu oli nähnyt Annan lukemassa paranormaaleista ilmiöistä kertovaa kirjaa ja tullut yllättäen juttelemaan aiheesta.

Pietun kanssa juttu luisti. He tykkäsivät samoista tubetajista ja sarjoista. Pietu vahvisti Annan tulkinnot luokan kaverikuvioista. Mikään ei yhdistä niin kuin toisten oppilaiden ominaisuuksien ruotiminen! Se oli kuitenkin vain portti muihin juttuihin. Myös Pietua kiinnostivat menneisyyden mysteerit ja selittämättömät ilmiöt. Koska Pietun äiti teki vuorotyötä, heillä saattoi huoletta katsoa mitä tahansa elokuvia – vaikka sellaista kauhua tai scifiä, jotka Annan vanhemmat kielsivät ikärajojen takia ja joita kumpikaan ei olisi uskaltanut yksin katsoa.

Se siitä sitten. Anna oli menettänyt parhaan tai oikeastaan ainoan ystävänsä koko koulussa eikä ihan ymmärtänyt, miksi. Pietu oli alusta asti suhtautunut museoretkeen oudosti. Anna oli kuvitellut, että he voisivat irvailla hölmölle retkikohteelle ja sijaisopettajalle, joka vaikutti tavallistakin nihkeämmältä tapaukselta. He olisivat voineet jättäytyä jonon hännille, piiloutua yhdessä museossa kiertelyn sijaan – sijaisten päähän on usein aika helppo sekoittaa. Pietu oli kuitenkin vain tuhahtanut, että Anna voi tehdä mitä lystää. Hän oli suhtautunut kummallisen suojelevasti Ateneumin taidemuseoon, mutta ei sentään opettajaan! Koko juttu haiskahti, ja lisäksi Annaa jostain kumman syystä hävetti.

Vaikka hän oli ollut ihan tavallisesti! Miksi Pietu puolusti homeista museota? Ei kai hän mikään taidenörtti ollut?

Pietu oli oikein änkeämällä ängennyt eturiviin, kun ryhmä odotti varhaista sisäänpääsyä Ateneuminkujalla. Anna oli puolestaan laahustanut museoon vihoviimeisenä...

...ja pudonnut sitten joukosta kokonaan.

DISCORDIA MAXIMÆ DILABUNTUR

Kuudesluokkalaisten retki Ateneumiin innostaa
yksiä enemmän kuin toisia. Pietu ja Anna ovat
kavereita, jotka tyhmä riita ajaa erilleen. Pian on
selvää, että hieno talo kätkee sisäänsä vaaranpaikkoja
ja vuosikymmenten takaisia juonitteluja.
Miten autetaan Anna kotiin, kun väliin on
revennyt yli sadan vuoden kuilu?

Kirjan tapahtumapaikat, teokset ja historialliset
viitteet ovat todellisia, seikkailu on mielikuvitusta.
Lopussa on tieto-osio, jossa esitellään Ateneumia ja
kirjan kannalta tärkeimpiä tapahtumia ja teoksia.

Ateneumin arvoituksen takana
ovat lapsille seikkailullisia tietö-
kirjoja kirjoittava **Laura Ertimo**
ja kuvittaja, taidekasvattaja **Maria**
Sann. Ateneumin yleisötyö on
antanut asiantuntija-apua kirjan
sisällön tuottamiseen. Tammi ja
Kansallisgalleria kutsuvat
kaikki huimaan
taideseikkailuun!

ATENEUM

L84.2

WWW.TAMMI.FI

ISBN 978-952-04-6645-9

9 789520 466459